Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0824U002029

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Адамова Ганна Володимирівна

2. Hanna V. Adamova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4411-84

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 10-07-2024

Спеціальність за освітою: "Мова та література (німецька)"

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5934

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.35, 14.01

Тема дисертації:

1. Формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою

2. Formation of text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts

Реферат/анотація:

1. У дисертації теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено ефективність методики формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою. Наукова новизна дослідження і основні її досягнення полягають у тому, що вперше теоретично обґрунтовано і розроблено методику формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, яка передбачає поетапне формування визначених текстотвірних навичок та вмінь; використання системи вправ, що корелює з етапами і складається з підсистем вправ, спрямованих на аналіз особливостей публіцистичних текстів німецькою мовою, формування та розвиток навичок та вмінь письмового перекладу публіцистичних текстів; циклічну реалізацію розробленої моделі організації навчання з поступовим нарощуванням труднощів та

варіюванням цільових навичок і вмінь; уточнено сутність та зміст текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі; удосконалено принципи та критерії відбору навчального матеріалу, принципи формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, критерії оцінювання рівня сформованості текстотвірної компетентності в письмовому перекладі; подальшого розвитку набуло питання визначення ролі і місця текстотвірної компетентності у структурі професійної компетентності у перекладі. Практичне значення отриманих результатів полягає у: відборі автентичного навчального матеріалу, розробці комплексів вправ, укладанні методичних рекомендацій для викладачів щодо формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, розробці навчально-методичного посібника. Текстотвірна компетентність у письмовому перекладі – це здатність, сформована внаслідок реалізації набутих теоретичних знань та вмінь текстосприймання й текстотворення письмових текстів певного жанру, що забезпечують успішність текстотвірної діяльності шляхом інтерпретації закладеного змісту оригіналу засобами мови перекладу, зберігаючи особливості іншомовного висловлювання. Визначено зміст текстотвірної компетентності у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою у сукупності знань, навичок та вмінь. Виділено основні перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, а саме: транслітерація, калькування, генералізація, конкретизація, модуляція, антонімічний переклад, додавання, опущення, членування речення, поєднання речень, граматичні заміни форми слова чи частини мови, зміна порядку слів, компенсація, використання яких визначається різницею в лексико-граматичних системах німецької та української мов з урахуванням соціокультурних особливостей. З метою здійснення якісного добору текстового матеріалу виділено принципи (доступності, посильності та комунікативної доцільності; тематичності; взірцевості й типовості; відповідності інтересам студентів; інтегративності; систематичності і послідовності) та критерії (автентичності, перекладацької цінності, інформативності, авторитетності джерела, жанрово-стилістичної відповідності публіцистичного тексту, емоційності та естетичної цінності) добору текстового матеріалу. Обґрунтовано систему вправ для формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, яка містить підсистеми та групи вправ. Перша підсистема передбачає вправи на аналіз особливостей публіцистичних текстів і складається з трьох груп вправ – на аналіз структурних, лінгвостилістичних особливостей публіцистичних текстів, а також на аналіз особливостей перекладу публіцистичних текстів. Друга підсистема спрямована на формування та розвиток навичок письмового перекладу публіцистичних текстів і передбачає три групи вправ – на формування та розвиток лексичних, а також граматичних навичок письмового перекладу, на розвиток навичок уживання засобів міжфразового зв'язку. Третя підсистема спрямована на формування та розвиток умінь письмового перекладу публіцистичних текстів і реалізується у трьох групах вправ – на формування та розвиток умінь здійснювати перекладацький аналіз тексту, умінь створювати тексти українською мовою з урахуванням особливостей тексту оригіналу, на аналіз та редагування текстів. Представлено модель організації навчання з формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою, яка є циклічною, оскільки передбачає поступове нарощування труднощів, при цьому цикли відрізняються змістовим наповненням та частково цільовими навичками і вміннями.

2. The dissertation theoretically substantiated, developed and experimentally verified the effectiveness of the method of forming text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts.The scientific novelty of the research and its main achievements are that, for the first time, a method of forming text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts, which involves step-by-step formation of certain text-creating skills and abilities; use of a system of exercises that correlates with the stages and consists of subsystems of exercises aimed at analyzing features of German journalistic texts, forming and developing skills and abilities of written translation of journalistic texts; cyclical implementation of the developed model of training with gradually increasing difficulties and variation of target skills and abilities has been theoretically substantiated and developed; the essence and content of the text-

creating competence of future philologists in written translation is clarified; the principles and criteria for the selection of educational material, the principles of the formation of text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts, the criteria for evaluating the level of the formation of text-creating competence in written translation have been improved; the question of determining the role and place of text-creating competence in the structure of professional competence in translation gained further development. The practical significance of the obtained results lies in: the selection of authentic educational material, the development of sets of exercises, the preparation of methodological recommendations for teachers on the formation of text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts, developing a textbook. Text-creating competence in written translation is an ability formed as a result of the implementation of acquired theoretical knowledge and skills of text perception and text creation of written texts of a certain genre, which ensure the success of text-creating activity by interpreting the embedded content of the original by means of the language of translation, preserving the peculiarities of foreign language expression. The content of text-creating competence in written translation of German journalistic texts is determined as a combination of knowledge, skills and abilities. The main transformations used in the translation of German journalistic texts are highlighted, namely: transliteration, tracing, generalization, concretization, modulation, antonymic translation, addition, omission, sentence structure, sentence combination, grammatical replacement of word form or part of speech, change of word order, compensation, the use of which is determined by different lexical-grammatical systems of the German and Ukrainian languages.In order to carry out a high-quality selection of texts the principles (accessibility, appropriate difficulty and communicative expediency; thematicity; exemplarity and typicality; correspondence to the interests of students; integrability; systematicity and consistency) and criteria (authenticity, translation value, informativeness, source authority, genre-stylistic conformity, emotionality and aesthetic value) of texts selection have been grounded. A system of exercises for the formation of text-creating competence of future philologists in written translation of German journalistic texts, which contains subsystems and groups of exercises, is substantiated. The first subsystem provides exercises on the analysis of features of journalistic texts and consists of three groups of exercises – on the analysis of structural and linguistic features of journalistic texts, as well as on the analysis of translation features of journalistic texts. The second subsystem is aimed at the formation and development of the skills of written translation of journalistic texts and provides for three groups of exercises – on the formation and development of lexical and grammatical skills of written translation, on the development of skills in the use of cohesive means. The third subsystem is aimed at the formation and development of the skills of written translation of journalistic texts and is implemented in three groups of exercises – on the formation and development of the skills to carry out translation analysis of the text, the ability to create texts in the Ukrainian language taking into account the peculiarities of the original text, on texts analysis and editing.A model of the organization of training for the formation of text-creating competence of future philologists in the written translation of German journalistic texts is presented. The model is cyclical, as it involves a gradual increase in difficulties, while the cycles differ in terms of content and partially targeted skills.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Адамова Г. В. Концептуальні та методичні засади організації процесу формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів з німецької мови на українську. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 3 (31). С. 840–852.
- Адамова Г. В. Особливості організації експериментальної перевірки ефективності методики формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою. Інноваційна педагогіка. 2023. № 66. С. 283–287.
- Адамова Г. В. Система вправ для формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі публіцистичних текстів німецькою мовою. Перспективи та інновації науки. 2024. № 3 (37). С. 49–58.
- Адамова Г. В. Стан вивчення проблеми формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі. Педагогічний альманах. 2019. № 43. С. 123–127.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожна Ірина Павлівна

2. Iryna Zadorozhna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1599-1372

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черноватий Леонід Миколайович

2. Leonid M. Chernovatyi

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3411-9408

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Король Тетяна Григорівна
2. Tetiana Korol

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6008-3122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Код за ЄДРПОУ: 02071100

Місцезнаходження: Першотравневий проспект, буд. 24, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амеліна Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Amelina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6008-3122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головацька Юлія Богданівна

2. Iuliia B. Golovatska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7740-9432

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сокол Мар'яна Олегівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сокол Мар'яна Олегівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Любінецька Марія Ігорівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна